

9 дәріс Шот ашуға арналған капиталдың айналым операциялары

Экспорт (импорт) бойынша есеп айырысу

1. Резиденттер тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсету) экспортына ақы төлеу валютасын тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсету) экспорты күнінен бастап 180 күн ішінде немесе тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін жекелеген тауарлар экспорты күнінен бастап 365 күн ішінде алуға және уәкілетті банктердегі шоттарға аударуға тиіс.

Резиденттердің тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсету) экспортына ақы төлеу ретінде алған олардың шетелдік банктердегі шоттарындағы валютасын Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясы негізінде шетелдік банктерде ашылған шотқа аударуына жол беріледі.

2. Резидент емеске коммерциялық кредит шарттарымен тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсету) импорты бойынша есеп айырысуды жүзеге асыру үшін резиденттің резидент еместің пайдасына аударған валютасын, резидент емес міндеттемелерін орындаған жағдайда, аудару күнінен бастап 180 күннен кешіктірмей резидент алуға және оны уәкілетті банктердегі шоттарға аударуға тиіс.

3. Егер осы 180 күннен астам мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

4. Резиденттердің резидент еместерге 180 күннен астам мерзімге берілген коммерциялық кредиттері бойынша резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер лицензиялау режимінде жүзеге асырылады.

5. тізбеке кіретін тауарлар экспорты кезінде, егер резидент коммерциялық кредитті резидент емеске 365 күннен аспайтын мерзімге берген жағдайда, төлем мерзімін кейінге қалдыру шарттарымен жасалған резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер лицензиялауға жатпайды.

365 күннен аспайтын мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резидент еместің қаражатты қайтаруының немесе міндеттемелерді өзгеше орындауының нақты мерзімі 365 күннен асып кеткен жағдайларда, резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер көзделген тәртіппен лицензиялауға жатады.

6. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясы уәкілетті банктердегі шоттарға ұлттық валютаны және шетел валютасын есептеуге немесе резидент негіздеген мерзімде міндеттемелерді өзгеше орындауға құқық береді.

7. 180 күннен астам мерзімге берілген коммерциялық кредиттерге қатысты осы бапта белгіленген тәртіп 180 күннен аспайтын мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резиденттің немесе резидент еместің қаражатты қайтаруының немесе міндеттемелерді өзгеше орындауының нақты мерзімі 180 күннен асып кеткен жағдайларда да қолданылады.

8. Уәкілетті банктер импорты жүзеге асыруға байланысты резиденттер арасындағы комиссия шарттары бойынша резидент еместердің пайдасына аккредитивтер аударуды көздейтін шетел валютасымен аударым аккредитивтерін резиденттердің пайдасына ашуға құқылы.

Тікелей инвестициялар

Резидент еместердің Қазақстан Республикасына және резиденттердің шетелге тікелей инвестиациялары тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

Жарғылық капиталға қатысу, бағалы қағаздармен

және туынды қаржы құралдарымен жасалатын

операциялар

1. Егер өзгеше көзделмесе, резиденттер бағалы қағаздарды, инвестициялық қорлардың пайларын сатып алуға, жарғылық капиталға қатысады қамтамасыз ету мақсатында салымдар енгізуге байланысты валюталық операциялар туралы, сондай-ақ туынды қаржы құралдарына байланысты операциялар туралы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне хабарлауға міндettі.

2. Резидент еместердің жарғылық капиталына қатысады қамтамасыз ету мақсатында резиденттердің резидент еместердің бағалы қағаздарын, резидент еместердің инвестициялық қорларының пайларын сатып алуды, резиденттердің салымдар енгізуі, сондай-ақ резиденттер мен резидент еместер арасындағы туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар лицензиялау режимінде жүзеге асырылады.

Осы ережелері банктерге, сақтандыру үйымдарына, сондай-ақ зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын үйымдарға және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды дербес жүзеге асыратын жинақтаушы зейнетақы қорларына (олар зейнетақы активтерін инвестициялаған кезде) қолданылмайды.

3. Бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыратын үйымдарға занда көрсетілген валюталық операцияларды жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі өз қаражаты есебінен де, клиенттердің қаражаты есебінен де осындай операцияларды жүзеге асыруға құқық беретін лицензиялар береді.

Осы тармақтың ережелері бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыратын банктерге қолданылмайды.

4. Жеке тұлғалар мен резидент занда тұлғалардың өздері алған лицензиялар шегінде бағалы қағаздар нарығының қазақстандық кәсіби қатысушылары арқылы жүзеге асыратын осы баптың 2-тармағында көрсетілген валюталық операциялары шектеусіз жүзеге асырылады.

5. Туынды қаржы құралдарының базалық активіне қатысты құқықтар мен міндеттемелерді іске асыру нәтижесінде жүзеге асырылатын резиденттер мен резидент еместер арасындағы валюталық операциялар хабарлама режимінде жүзеге асырылады.

Түнди қаржы құралдарының базалық активі болып табылатын тауарларға қатысты құқықтар мен міндеттемелерді іске асыру нәтижесінде жүзеге асырылатын резиденттер мен резидент еместер арасындағы валюталық операциялар көзделген тәртіппен реттеледі.

6. Резиденттердің жарғылық капиталға қатысуын қамтамасыз ету мақсатында резидент еместердің резиденттердің бағалы қағаздарын, резиденттердің инвестициялық қорлардың пайларын қоса сатып алуы, резидент еместердің салымдар енгізуі, сондай-ақ резиденттердің бағалы қағаздарды халықаралық капитал нарықтарына бастапқы орналастыруы, оның ішінде резиденттердің бағалы қағаздарға депозитарлық қолхаттар шығаруы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

7. Осы баптың ережелері тікелей инвестицияларға қолданылмайды.

Қаржы қарыздары

1. Резиденттердің резидент еместерге және резидент еместердің резиденттерге 180 күннен астам мерзімге берген қаржы қарыздары тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

2. Тіркеу режимі, егер резиденттің немесе резидент еместің қаражат қайтарымын немесе міндеттемелерді өзгеше орындаудың нақты мерзімі 180 күннен асып кеткен жағдайда, 180 күннен аспайтын мерзімге берілген қаржы қарыздарына да қолданылады.

Капитал қозғалысының басқа да операциялары

1. Капитал қозғалысының басқа операцияларына:

1) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде жылжымайтын мүлікке жатқызылған жылжымалы заттарды қоспағанда, жылжымайтын мүлікке меншік құқығын сатып алу;

2) зияткерлік меншік объектілеріне ерекше құқықтарды сатып алу;

3) бірлескен қызметке қатысушының міндеттемелерін орындау үшін ақшаны және өзге де мүлікті беру жатады.

2. Егер өзгеше белгіленбесе, резиденттердің жылжымайтын мүлікке меншік құқығын сатып алуға байланысты төлемдері, сондай-ақ олардың пайdasына резидент еместердің төлемдері хабарлама режимінде жүзеге асырылады.

3. Резидент заңды тұлғалардың жылжымайтын мүлікке меншік құқығын сатып алуға байланысты төлемдері, сондай-ақ олардың пайdasына резидент еместердің төлемдері тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

4. Зияткерлік меншік объектілеріне ерекше, құқықты сатып алуға байланысты резиденттердің резидент еместерге төлемдері, резиденттердің пайdasына резидент еместердің төлемдері, сондай-ақ резиденттердің бірлескен қызметке қатысушының міндеттемелерін орындау үшін ақшаны және өзге де мүлікті беруі мен алуы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

Резиденттердің шоттары

1. Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, резиденттер шет ел валютасымен уәкілетті банктерде банк шоттарын шектеусіз ашады.

2. Егер осы бапта өзгеше көзделмесе, резиденттер шетелдік банкпен шарт жасасқан күннен бастап не шет елден оралған күннен бастап (жеке тұлғалар үшін) күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген тәртіппен шетелдік банктерде шот ашқаны туралы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне хабарлауға міндettі.

3. Резидент жеке тұлғалардың шетелдік банктерде шоттар ашуы лицензиялау режимінде жүзеге асырылады, оған:

1) Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының немесе ақшаның ізін жасыруға қарсы күрестің қаржылық шараларын өзірлеу тобының мүшелері болып табылатын мемлекеттерде орналасқан шетелдік банктерде шоттар ашу;

2) жеке тұлғаның өзге мемлекеттердің аумағында болған уақытта оларда орналасқан шетелдік банктерде шоттар ашуы кірмейді. Резидент жеке тұлғалар Қазақстан Республикасына оралғаннан кейін шетелдік банктегі шотын жабуға немесе лицензия алуға өтініш беруге міндettі.

4. Резидент заңды тұлғалардың шетелдік банктерде шоттар ашуы лицензиялау режимінде жүзеге асырылады, оған:

1) банктердің шоттар ашуы;

2) резидент қаржы ұйымдарының бағалы қағаздардың халықаралық нарықтарында қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу үшін шетелдік банктерде шоттар ашуы;

3) резидент заңды тұлғалардың сол заңды тұлғаның филиалдары мен өкілдіктерін ұстауға байланысты шығыстарды қаржыландыру мақсатына арнап, шетелдік банктерде шоттар ашуы;

4) резидент заңды тұлғалардың шетелдік банктерде заңды тұлғаның жарғылық капиталын төлеуі ретінде талап етілетін қаражатты, егер мұнданай талап резиденттің қатысуы көзделетін шет мемлекеттің заңнамасында белгіленсе, аударуға арналған шоттар ашуы;

5) резидент заңды тұлғалардың резидент еместерден тартылған қарыздар бойынша резиденттердің резидент еместер алдындағы міндettемелерін қамтамасыз ету мақсатында шетелдік банктерге қаражатты аударуға арналған шоттар ашуы кірмейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясында шетелдік банктегі қаражат қалдығының лимиті және шотты пайдалану шарттары белгіленуі мүмкін.

5. Резидент заңды тұлғалардың аталған шоттарды ашуы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

Осындай шоттарды пайдалану шарттары Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

Резидент еместердің шоттары

1. Резидент еместер уәкілетті банктерде шет ел валютасында және (немесе) ұлттық валютада банк шоттарын шектеусіз ашады.

2. Резидент еместер Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлердегі өздерінің шоттарынан шетел валютасын және ұлттық валютаны уәкілетті банктердегі өздерінің банк шоттарына, сондай-ақ уәкілетті банктердегі өздерінің банк шоттарынан Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлердегі өз шоттарына шектеусіз аударуға құқылы.